

МІЖНАРОДНІ СТРАТЕГІЇ КРАЇН РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ВИРОБНИЦТВА

В умовах бурхливого розвитку науково-технічного прогресу конкурентоспроможною може бути тільки інноваційна економіка. Тому міжнародний досвід формування і реалізації стратегій розвитку інноваційного виробництва набуває великої наукової і практичної значимості і потребує дослідження.

Сучасна міжнародна практика демонструє поглиблення спеціалізації країн у високотехнологічних галузях і зміну лідерських позицій: у виробництві авіакосмічної техніки при колишньому домінуванні США відбувся істотний перерозподіл часток на користь Японії, Китаю, Німеччини; у фармацевтичній промисловості випереджаючим є зростання Китаю, Ірландії і Південної Кореї; у виробництві офісного та комп'ютерного обладнання відбувся різкий перерозподіл часток ринку від Європи на користь Китаю і США; у телерадіокомунікаційній промисловості лідируючі позиції Японії та ЄС перейшли до Китаю і США, а в Європі зміцнила позиції Фінляндія; у приладобудуванні випереджаючі темпи зростання продемонстрували Китай та Ірландія. США втратили свої позиції абсолютного лідера в аерокосмічній галузі, але різко поліпшили свої позиції на самому перспективному ринку інформаційних технологій, колишні лідери цього ринку – японці, за допомогою значного інвестування в НДДКР лише частково захистили свої позиції, але при цьому впевнено розвивалися у аерокосмічній галузі. Китай, потроївши частку вкладень у НДДКР, здійснив гігантський прорив у всіх областях, ставши світовим лідером з комп'ютерного обладнання, а серед інших країн виразно визначилася спеціалізація Фінляндії та Ірландії (частково Південної Кореї) [1, с. 68].

Такі досягнення були результатом реалізації країнами-лідерами стратегії інноваційного розвитку. Характеризуючи витрати на НДДКР, слід зазначити, що у 2014 р. 10 країн витратили близько 80% від загального обсягу 1600 млрд. дол. США, що було інвестовано по всьому світу. Зокрема, на загальні інвестиції в США, Китаї, Японії та Європі припадає близько 78% загального обсягу інвестицій у наукові дослідження і розробки [2, 3].

Стратегічно важливими складовими становлення наукомістких виробництв і формування високотехнологічного сектора економіки в індустріально розвинених країнах є:

- ефективна система освіти і підготовки висококваліфікованих кадрів, традиції і авторитет високої технічної культури;
- передова наука та наукові школи за всіма основними напрямками фундаментальних і прикладних досліджень;
- ефективна система захисту прав інтелектуальної власності;
- державна значимість низки галузей прикладних наук для укріплення обороноздатності і технологічної незалежності країни;
- цілеспрямованість в одержанні та оперативному використанні у промисловості науково-технічних досягнень, які забезпечують технологічне лідерство і підвищення конкурентоспроможності економіки;
- створення сприятливого інвестиційного клімату у власній країні, активне використання фінансування науково-технічних проектів;
- здатність до активної та ефективної інвестиційної та інноваційної діяльності (у виробництві, відповідно до загальносвітової практики, темпи оновлення активної частини основних виробничих фондів повинні досягати 10 – 13%, в науково-експериментальній базі – 30 – 40% на рік);
- високі питомі витрати на НДДКР у структурі виробництва;
- переважне використання у виробництві передових технологій;
- ключова роль державної підтримки (фінансової і податкової) інноваційних проектів і виробництв на початковому етапі їх становлення;
- удосконалення системи ціноутворення, змістом якого є облік всіх витрат виробництва, включаючи витрати на НДДКР, на систему управління інноваційними проектами, на систему освіти та підвищення кваліфікації працівників;
- наявність висококваліфікованого наукового, інженерно-технічного і виробничого персоналу, абсолютно переважаючого в загальній чисельності зайнятих тощо [1, с. 71].

Таким чином, міжнародний досвід свідчить про стратегічний пріоритет розвитку саме інноваційного виробництва для формування ефективної національної економіки. Дослідження міжнародних стратегій інноваційного виробництва та її складових, а також впровадження цього досвіду з урахуванням особливостей вітчизняної економіки має велике значення для реалізації економічного потенціалу України, підвищення добробуту її населення.

Література

1. *Микаэлян С.Г. Концептуальные ориентиры развития мирового рынка высокотехнологической продукции / Микаэлян // Актуальні проблеми економіки. – 2015 – № 5. – С. 68 – 73.*
2. *Global R&D funding forecast 2014 // www.battelle.org*
3. *Research and development expenditure, by sectors of performancet // epp.eurostat.ec.europa.eu*